

REDI kaubanduskeskuse rohekate kutsub lõõgastuma

Helsinki Kalasatama linnaosas on SRVle kuuluva kaubanduskeskuse REDI ja magistraaltee Itäväyla kohale ehitatud peaaegu Esplanaadi pargi suurune maapinnast kõrgemal asuv roheala. Selle pargi ehitamisel kasutati kergtäitekihiks ja taimede niiskustingimuste parandamiseks Leca purustatud

kergkruusa.

Sügisel 2018, kui Kalasatamas avati Helsinki kesklinna suurim kaubanduskeskus REDI, avanes linnaelanikele nautimiseks täiesti uudne künklik ja mitmekesise taimestikuga linnapark kaubanduskeskuse ja Itäväyla kohal.

”Eesmärk oli luua linnapilti kvaliteetne ning terrasside- ja rannikutingimustes vastupidav erilise iseloomuga pargikeskkond,” ütleb Helsinki maastikuarhitektuuribüroo Maanlumo Oy maastikuarhitekt Krista Muurinen.

Tänavatasandi kohal 22,5 kuni 24,5 meetri kõrgusel paiknevale ja kõigile linnaelanikele avatud katusepargile lisaks ehitati hiljem kaheksa tornmaja jaoks neli roheterrassi, mis on Kalasatama REDIga ühendatud. 2019. aastal valminud REDI Majakka on Soome kõrgeim tornelamu.

”Kokku umbes 13 000 m² suurune ala on kindlasti üks Soome suurimaid rohekatuseobjekte. Kasvutingimusi teeb veelgi keerukamaks tuuline ja kohati kõrvetav rannikukliima. Tornelamute valmimise järel on osa kasvualast ka pidevalt varjus,” räägib Muurinen.

Vahelduva taimestikuga tipptasemel rohekatuse ehitamisel oli Muurineni arvates oluline, et sajuvett kasutataks võimalikult tõhusalt, kasvupinnas seoks vett ning ühtlustaks niiskustingimusi. Samas peavad tarindi kihid olema kerged, sest kandekonstruksioonile mõjuv koormus oleks muidu liiga suur.

Leca kergkruusa abil taimedele vett kogumiskärjest

”Kasvupinnasena kasutati rohekatusemulda, kuhu on lisatud Leca purustatud kergkruusa. Kasvukihi alla paigaldati purustatud kergkruusast kergtäitekiht paksusega 50–350 mm. Pargis on lauge joonega umbes 1,2 meetri kõrgusi künkaid – neis on paksem kergtäitekiht,” räägib Muurinen.

”Leca purustatud kergkruus seob niiskust ja võimaldab vee kapillaartõusu taimedeni kogu katuseõue aluskihiks olevast sajuvee kogumiskärjestikust.”

Sademetest tõhus kogumine ja vett siduv Leca purustatud kergkruus võimaldavad peale igihaljaste põõsaste kasvada ka lehtpõõsaid, püsikuid, heintaimi, kevadesse värviilu toovaid sibullilli ja õitsvaid ronitaimi, mis koos loovad linlastele kõrges katusepargis uue, hubase ja halja roheruumi.

Puudele lisaks on ruumilisust tekitatud ka teraskonstruksioonidest lehtlattega, mille sein- ja katusesõrestikke katavad ronitaimed. Lehtlatesse on integreeritud katusepargi põhivalgustus, mida täiendatakse dekoratiivvalgustusega.

”Kavandamisel saime inspiratsiooni Kalasatama asukohast, selle ajaloost sadamana ja saarestikuna. Katusepark ja roheterrassid on kavandatud seda silmas pidades. Taimedega kaetud pinnakõrgendused moodustavad justkui väikesi saari ja laide, mille vahel looklevad käigurajad ja millega piirnevad istumis- ning mängualad.

Istumiskohad ühinevad tervikuga ”rannakaljulaadsete” avarate kivilutisega aladena. Kõik istumisalad, äärekiivid ja pinnanõod on Soome Ylämaa punasest graniidist. Katusepargis on kasutatud ka maakivi – ümaraid looduskive, mis saarestikuteema kohaselt jagavad sajuveenõvad osadeks. Peale selle on katusepargis mänguplatsid ja väike muruala,” räägib Muurinen.

”Eesmärgiks oli, et roheala sobiks kõigile linlastele võimalikult mitmekülgsest. Pargi kontseptsioon on lahendatud nii, et see oleks huviäratav viies fassaad seda ülalt vaatavatele REDI tulevastele elanikele,” räägib Muurinen.

Eriti kvaliteetne ja mitmekülgne rohekate

REDI roheehitustööde eest vastutab Terrawise Oy keskkonna- ja roheehituse osakond. Terrawise objektijuht Jouni Uusipuro peab projekti haruldaselt meeldivaks ja nõudlikuks. "Roheterrassi kavandatud lahendus ja materjalivalik on väga kõrgetasemeline ja auahne.

Keerukust lisavad kõrguseerinevused, sest kihipaksused vahelduvad 30 sentimeetrist 1,5 meetrini ja pinnavormid laugetest kõrgendikest sajuveenõvadeni. Seetõttu on tulemus väga erinev näiteks Esplanaadi pargist, millega roheterasside parki on pindala poolest võrreldud," räägib Uusipuro.

Uusipuro sõnul tagasid hästi kavandatud logistika ja materjalihanked ning oskuslik ja motiveeritud meeskond, et eriti nõudliku kasvupinnase ja selle all olevate kihtide paigaldamine ja kujundamine sujus viperusteta.

Näiteks Leca purustatud kergkruus toodi veokite massipiirangu tõttu kohale mööda kaldteed väiksemate koormatena ja paigaldati ning laotati kuhjadest rataslaadurite ja ekskavaatoritega. Uusipuro tellis Leca purustatud kergkruusa objektile kord nädalas, sest vaatamata tugikonstruktsioonide suurtele mõõtmetele oli palju massi- jm piiranguid, mis ei võimaldanud suuri materjalikoguseid korraga kohale tuua. Tarindi ühe ristlõike ulatuses on kuni paarkümmend eri materjali.

"Ka masinate digijuhtimine lihtsustas tööd tublisti tavalise piketidžungliga võrreldes. Meie kasutuses oli kaks 15 tonnist ekskavaatorit, mõlemad digijuhtimisega. Juht nägi reaalselt ekraanil iga materjalikihi õiget paksust," lausus Uusipuro.

Kasvutingimused püsivad võimalikult ühtlased

"Leca purustatud kergkruusa võime niiskust siduda ja seda pikema aja jooksul ära anda aitab tagada võimalikult ühtlased kasvutingimused, sest niiskus ei imbu liiga kiiresti läbi pinnasekihtide. See on rohekatuse ehitamisel oluline," jätkab Uusipuro.

Nii Uusipuro kui maastikuarhitekt Muurineni arvates on koostöö tellija ja peatöövõtja SRV ning teiste osaliste vahel sujunud eriti professionaalses ja heas õhkkonnas – kõigi eesmärk oli töö sujuv edenemine ja kvaliteetne lõpptulemus.

SRV töödejuhataja Olli Saarinen räägib, et Terrawise rohekatusetööde lihtsustamiseks püüti objektile eelnevad tööetapid võimalikult kiiresti lõpetada. Ehitusplats oli suur ja kattuvusi ei saanud siiski täielikult vältida. Rohekatusel paikneb ka palju kaubanduskeskuse seadmeid, millele maastikuarhitekt leidis sobivad asukohad koos seadmestiku- ja konstruktsiooniprojekterijatega.

SRV andis pööratud katuse põhimõttel tarindi Terrawisele rohekatuse rajamiseks üle kui hüdroisolatsiooni peale oli valatud kaitsekiht.

"Leca purustatud kergkruusast kergtäitekihid ja rohekatusemuld vähendavad oluliselt konstruktsiooni koormust. Leca kruusa kergtäitena sisaldava mulla erikaal on u 600 kg/m³, tavalise saviliiva tüüpi mulla erikaal aga u 1000 kg/m³. Päike ja tuul kuivatavad mulda sellisel rohekatusel kiiresti, seetõttu aitavad Leca kergkruusa veekogumisvõime ja kastmine hoida pargi taimestiku rohelisena," lausub Saarinen.

"Valmis katusepark on tõesti oivaline. Selle rohekatuse eriline suurus ja kvaliteeditase on täiesti ainulaadsed. On tõesti hea, et park on avalik ja kõik linnaelanikud saavad seda nautida, ning tulevaste korrusmajade elanike jaoks ehitatakse oma individuaalsed roheterassid," lausub Saarinen.

TEAVE

Objekt: REDI kaubanduskeskuse rohekate

Asukoht: Kalasatama, Helsinki

Projekteerija: maastikuarhitektuuribüroo Maanlumo Oy

Peatöövõtja: SRV Rakennus Oy

Rohekatuse töövõtja: Terrawise Oy

Leca tooted: Leca® purustatud kergkruus 3–8 mm, Leca® kergkruus 4–10 mm